

Eestkoste

Eestkoste seadmise eesmärgiks on eestkostetava isiklike ja varaliste õiguste ja huvide kaitse. Eestkoste vajadus tuleneb isiku teovõime piiratusest. Teovõime piiratus on tingitud kas lapseealisusest või puudustest tervises (TsÜS § 8). Eestkoste peab tagama piiratud teovõimega isiku õigusvõime (TsÜS § 7) realiseerimise.

Õigusvõime seisneb isiku võimes omada tsiviilõigusi ja kanda tsiviilkohustusi.

Seaduse tasandil on eestkoste sisustatud sotsiaalhoolekande seaduses ja lastekaitseseaduses.

Eestkoste **seatakse** lapse üle,

- kelle vanemad on surnud,
- kelle vanemad on teadmata kadunud,
- kelle vanemad on piiratud teovõimega,
- kelle vanematelt on vanema õigused ära võetud.

Eestkoste **võidakse seada**,

- lapse üle, kes on muul põhjusel jäänud ilma vanemlikust hoolitsusest,
- täisealise, piiratud teovõimega isiku üle.

Eestkoste vajadusest teatamise kohustus lasub

- isiku abikaasal, sugulastel, hõimlastel,
- kohtunikul, politseinikul, prokuröril,
- raviautuse juhil,
- perekonnaseisuametnikul,
- muul ametiisikul, kellel on andmeid eestkostet vajava isiku kohta.

Eestkoste vajadusest teabe saamisel tekib eestkosteasutuse kohustus korraldada eestkostet.

Eestkoste tuleb seada vajaduse olemasolul. On hea kui on võimalik määrata ka eestkostja, kuid selle puudumisel ei tohi eestkoste seadmisega viivitada.

Eestkoste seadmine on üksnes eestkostealuse huvides!

Eestkostat teostab (rakendab eestkostat) kohtu poolt määratud eestkostja. Kuni eestkostja määramiseni lasub eestkostja ülesannete täitmise kohustus eestkosteasutusel (PkS § 95 lg. 5).

Ettepaneku eestkostjaks sobiva isiku kohta teeb eestkosteasutus. Eestkostjaks nimetamise eelduseks on eestkostja kirjalik nõusolek.

Eestkostja valikul tuleb hinnata kandidaadi

- isiku omadusi,
- isiku võimeid,
- tema suhet eestkostealusega.

vt. ka SHK § 25²

Võimalusel arvestatakse eestkostealuse soovi.

Eestkostjaks ei või määrata

- alaealist,
- piiratud teovõimega isikut,
- vanema kohustustega mitte toime tulnud isikut (vanema õigused või laps on ära võetud),
- eestkostega mitte toime tulnud isikut,
- muul põhjusel eestkostjaks mittesobivat isikut.

Kuidas leida eestkostjaks sobivat isikut?

Kui vähegi võimalik tuleks vältida huvide konflikti. Eestkostja ja eestkostealuse varalised õigused ja huvid ei tohiks olla mõjutatud eestkostetava varast.

Eestkostega seotud kulud hüvitatakse eestkostetava vara arvel.

Võiks huvitatud isikuga kaaluda kokkulepet eestkoste tasu osas.

Eestkosteasutuse/eestkostja vastutus

kolmanda isiku ees

vastutuse põhjendus - eestkostja peab tagama lapsele sellise kasvu- ja arengukeskkonna, mis minimiseerib tema poolt kahju tekitamise

eestkostealuse ees

vastutuse põhjendus - huve ei ole kaitstud piisava hoolega

Nii eestkosteasutuse kui ka eestkostja määramise korral esineb oht huvide konflikti tekkimisele.

Pärimisseaduse järgi tuleb eestkosteasutusel teha otsustus, kas eestkostealune loobub pärandist (s.h. võlgadest) või mitte. Samas võib loobumine kaasa eestkosteasutuse (kohaliku omavalitsusüksuse) õiguse pärandile.

eestkosteasutuse võimalikud sisesed kuritarvitused

Kuidas rakendub PkS § 101 (eestkostja aruanne)

Kuidas rakendub PkS § 99 (tehinguks nõusoleku andmine)